

Het Mulier Instituut onderzoekt

VERDUURZAMING VAN SPORT- VERENIGINGEN, HOE STAAT HET ERVOOR?

Verduurzaming van sportverenigingen kan zowel de financiële lasten voor de vereniging als de lasten voor het milieu verlichten. Maar het lukt verenigingen lang niet altijd om de stap naar verduurzaming te maken, ondanks de steun die overheid en gemeenten bieden. Hoe gaat het met de verduurzaming van sportverenigingen, en hoe kunnen we deze versnellen? Het Mulier Instituut onderzocht dit door verenigingsbestuurders te bevragen via het MI Verenigingspanel.

DOOR: CHRIS DALHUISEN EN JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

VERENIGING NIET ALTIJD VERANTWOORDELIJK

De eigenaar van een sportaccommodatie is vaak verantwoordelijk voor de verduurzaming ervan. In veel gevallen is dat niet de sportvereniging, maar de gemeente. Ook zijn er tal van exploitatievormen waarbij de vereniging maar gedeeltelijk verantwoordelijk is voor de verduurzaming.

Over verduurzaming bevragen we verenigingen met een eigen sportaccommodatie en/of kantine. Ruim de helft van de Nederlandse sportverenigingen beschikt over een eigen sportaccommodatie en/of kantine.

MEER BEZIG MET VERDUURZAMING

De afgelopen jaren zijn steeds meer sportverenigingen gaan investeren in

verduurzaming. Vorig jaar heeft de helft van de verenigingen geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen. Het jaar daarvoor was dit nog een derde. Waarschijnlijk gaat het hier om een tijdelijke piek, deels veroorzaakt door de stijging van de energieprijzen in de winter van 2022/23. Twee vijfde van de verenigingen is van plan de komende twee jaar te investeren in verduurzaming.

Dat het aantal investerende verenigingen iets terugzakt, kan ermee te maken hebben dat steeds meer verenigingen zo goed als alle investeringen al hebben gedaan. Zo is het aantal verenigingen met zonnepanelen flink gestegen: in 2023 was dat 33 procent (figuur 1), terwijl het in 2020 nog 22 procent was. Bij de eerste meting in 2014 had slechts 3 procent van de verenigingen zonnepanelen.

HET AANTAL VERENIGINGEN MET ZONNEPANELEN IS SINDS 2014 FLINK GESTEGEN

ONBEKENDHEID VAN SUBSIDIES

Bij investeringen voor energiebesparing kunnen verenigingen gebruikmaken van de BOSA-subsidie. Vier op de tien verenigingen maken hier gebruik van bij de financiering. De belangrijkste reden voor verenigingen om

geen gebruik te maken van deze subsidie, is dat ze er niet mee bekend zijn (39 procent, figuur 2).

Om verenigingen te helpen sneller te verduurzamen, is uiteraard belangrijk dat ze bekend zijn met steunmaatregelen. Als meer verenigingen gebruik hadden gemaakt van de BOSA-subsidie, hadden ze mogelijk meer stappen kunnen maken in de verduurzaming van hun accommodatie.

Voor kleine verenigingen en binnensportverenigingen zijn minder bekend met de BOSA-subsidie (figuur 3). In totaal weet 23 procent van de verenigingen met een eigen accommodatie en/of kantine deze steun niet te vinden. Nog eens 14 procent is hier niet zeker van.

BELEMMERINGEN

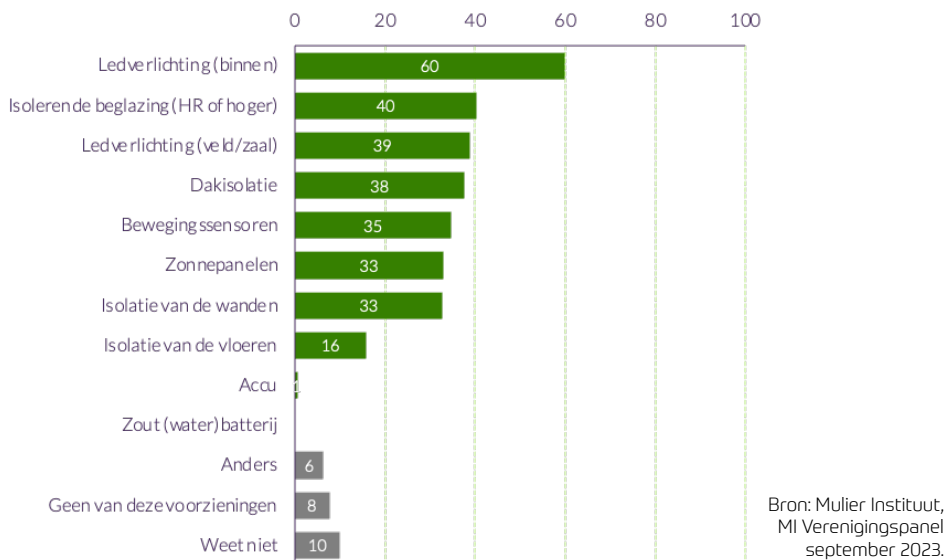
Uit de gesprekken met verenigingsbestuurders blijkt dat de uitdagingen verder gaan dan alleen de bekendheid met steunmaatregelen zoals de BOSA. Problemen uit de dagelijkse praktijk van verenigingen spelen ook een rol. Bijvoorbeeld:

- gebrek aan vrijwilligers;
- gebrek aan vrijwilligers met genoeg tijd en kennis om verduurzaming te organiseren in de vereniging;
- gebrek aan financiën;
- verhoogde regeldruk bij verenigingen: o.a. ingewikkelde administratieve processen bij subsidie- en verduurzamingsaanvragen.

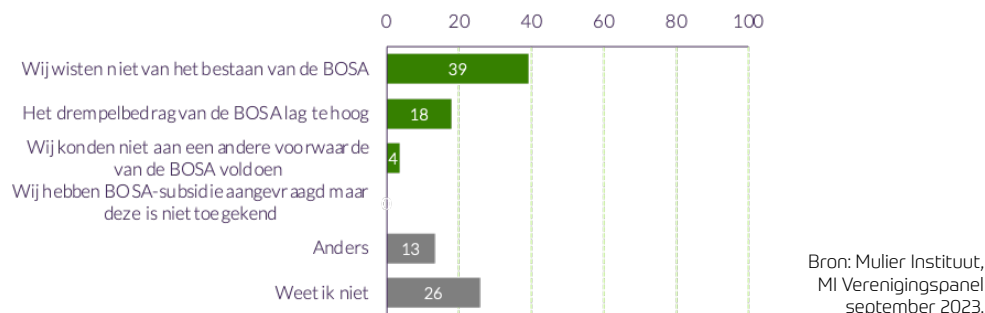
OPLOSSINGEN?

Om sneller te verduurzamen, is een deel van de verenigingen erbij geholpen als ze geattendeerd worden op de beschikbare steunmaatregelen. Maar uit de interviews met verenigingen blijkt dat dit alleen niet voldoende is. De ondersteuningsbehoefte gaat verder en is actiever. Zo kunnen subsidieverstrekkers het makkelijker maken door de aanvragen minder lang en complex te maken. Verder kan een externe projectleider helpen, iemand die het hele proces kan leiden voor meerdere sportverenigingen. Verenigingen zouden daarnaast graag zien dat de gemeente meer (financiële) verantwoordelijkheid en leiding neemt in het verduurzamingsproces van sportvoorzieningen. De verduurzaming van een sportaccommodatie kan dan mogelijk aansluiten bij de verduurzaming van de hele wijk. Zo worden sportverenigingen meer bij de hand genomen in deze complexe uitdaging en kunnen zij zich richten op hun kerntaak: sport aanbieden.

Figuur 1. Energievoorzieningen aanwezig bij sportaccommodaties en/of clubhuis/ kantine van sportverenigingen (percentage verenigingen, n=219, meerdere antwoorden mogelijk)

Figuur 2. Redenen van sportverenigingen om geen gebruik te maken van BOSA-subsidie bij investeringen in verduurzaming (percentage verenigingen, n=58)

Figuur 3. Bekendheid BOSA subsidie onder sportverenigingen (percentage verenigingen, n=219)

